

[Hanne Reintoff.]

uddannelsesreform og er efterhånden heldigvis i stand til at vise, at der er alvor og kræfter bag deres krav.

Derfor har vi et stående dilemma for de borgerlige kræfter herhjemme. På den ene side må også regeringen erkende, at bedre uddannelseskapacitet er nødvendig for at tjene erhvervslivets interesser, og samtidig mærker man trykket fra de uddannelsessøgende unge, mens man ikke formår at opfylde deres krav. Og mellem de uddannelsessøgendes krav på den ene side og det borgerlige samfunds erkendelse af, at uddannet arbejdskraft er nødvendig, på den anden side ligger problemet.

Hvad er uddannelsespolitikens målsætning? Skal en uddannelsesreform bidrage til en stabilisering af de bestående samfundsforhold, de bestående ejendomsforhold, til en styrkelse af vort antidemokratiske samfundssystem? Eller skal den bidrage, som de uddannelsessøgende ønsker det, til en demokratisering af samfundsforholdene, være et led i et samfundsmæssigt fremskridt?

Som de uddannelsessøgende rigtigt viser, således som det har været fremme her i dag, er der stadig en meget stor skævhed i sammensætningen af de grupper, der får en uddannelse. Kun ganske få procent af de studerende kommer ganske rigtigt fra arbejderklassen, i gymnasierne kun i alt 9 pct. af eleverne, og af disse 9 pct. har de 57 pct. adspurgt erklæret, at deres største bekymring var den økonomiske belastning, de voldte deres familie. De dårlige økonomiske forhold er altså primært hindringen for, at man kan komme til at udnytte den ikke benyttede intelligensreserve, som vi ved eksisterer, og som alle i og for sig ved at vi ikke kan undvære.

Nu kender jeg godt et yndet modargument om de uddannelsesfjendtlige arbejdermiljøer, der ikke ønsker at se deres børn i gang med en uddannelse. Påstanden holder ikke. Vi ved fra lande, hvor kollegier og uddannelsesløn er gennemført, at disse forskellige fordomme og barrierer i befolkningen hurtigt overvindes, ikke mindst hvis man samtidig afskaffer den følelse af indtrængen i privilegeredes rettigheder, som arbejderstudenten endnu af og til kan møde på universiteter og læreanstalter.

Det, at et samfunds akademikere for-

trinsvis kommer fra bestemte samfundslag, i alt overvejende grad fra de velstillede befolkningslag, medfører, som studenterrådet rigtigt gør opmærksom på, at de ledende poster ikke alene i det private erhvervsliv, men også i samfundets administration og politiske organer beklædes af mennesker fra ganske bestemte mindretalsgrupper i samfundet, og det giver vores demokrati en skævhed fra starten. Politikere ved, det er et problem; vores centraladministration er unægtelig også mærket af det. Man må være klar over, at man anvender den økonomiske adgangsbegrænsning meget hårdt, ikke alene, som jeg nævnte før, med rekrutteringen til gymnasiet, men også senere på universitetet, hvor uddannelsesstøtten, som alle ved kun dækker en lille del af de faktiske leveomkostninger, bliver trukket tilbage, hvis man kommer bagefter. De, der kommer bagefter, er fortrinsvis dem, der må have mest erhvervsarbejde, og så har man den onde cirkel: de må tage endnu mere erhvervsarbejde, og mange ender med ikke at kunne gennemføre studiet. Det er en stiltiende, økonomisk adgangsbegrænsning for dem, der har mindst mulighed for at få støtte hjemmefra.

Det er vigtigt at få betonet — og det er godt, det gøres af de studerende selv — at det ikke bare drejer sig om de universitetsstuderende, men lige så meget om det meget større antal af unge, der er i gang med andre former for uddannelse ved de forskellige læreanstalter, ved handelshøjskoler, og ikke mindst lærlingene. Lærlingenes krav er bestemt ikke de mindst vigtige, de hører til dem i vort uddannelsessystem, der udbyttes allerhårdest.

Selvfølge lig kan jeg helt og fuldt tilslutte mig de uddannelsessøgendes krav om egentlig uddannelsesløn til alle unge under uddannelse, en uddannelsesløn, der må gives uanset forældreindtægt og må have en sådan størrelse, at den for alle parter uhenigtsmæssige praktik med erhvervsarbejde kan lægges bort. Men samtidig vil jeg gerne understrege det dilemma, som et samfund som vort kommer i, når et sådant rimeligt og nødvendigt krav forelægges og fastholdes.

Jeg vil også gerne snakke om prioritering, men det bliver på en anden måde end hr. Knud Bro, for prioritering behøver ikke bare at betyde, at man prøver at sætte forskel-